



توسعه اقتصادی زیرساخت توسعه سیاسی قلمداد می شود/نقد نگاه غرب به دانش

دکتر عطاء الله رفیعی آتانی در جلسه پنجم درسگفتار فلسفه علوم انسانی اسلامی با بیان اینکه وقتی که از توسعه سیاسی در کشورهای جهان سوم صحبت می شود بیشترین زیرساخت لازم برای آنرا توسعه اقتصادی عنوان می کنند، گفت: البته اکنون معیارهای انسانی تری وارد الگوی توسعه شده است.

دکتر عطاء الله رفیعی آتانی در جلسه پنجم درسگفتار فلسفه علوم انسانی اسلامی با بیان اینکه وقتی که از توسعه سیاسی در کشورهای جهان سوم صحبت می شود بیشترین زیرساخت لازم برای آنرا توسعه اقتصادی عنوان می کنند، گفت: البته اکنون معیارهای انسانی تری وارد الگوی توسعه شده است.

به گزارش خبرگزاری مهر، به همت معاونت فرهنگی و ارتباطات کانون اندیشه جوان، جلسه پنجم درسگفتار فلسفه علوم انسانی اسلامی با حضور دکتر عطاء الله رفیعی آتانی برگزار شد.

نسبت خدا با طبیعت

دکتر آتانی در ادامه مباحث جلسات پیشین بیان داشت: انسان در تفکر جدید بر مفهوم پایه ای اومانیزم استوار است. در این اندیشه خالقیت خدا انکار نمی شود ولی ربوبیت و تدبیر و نقش خداوند بر هستی انکار می گردد (دئیسم). انسان به جای خدا می نشیند و عقل او تبیین کننده همه چیز معرفی می شود. دیگر چیزی به نام وحی وجود ندارد.

نسبت طبیعت و انسان

وی در ادامه سخنانش افزود: ارتباط خدا با طبیعت یک رابطه درون زا و پایای است که بشر باید آن را بشناسد و تجربه گرایی بهترین راه شناخت آن عنوان می شود. انسان با طبیعت تفاوت بنیادین ندارد. و تافته جدا بافته ای (خلیفه الله) نیست (ناتورالیسم) طبیعت با مفاهیم دورنی آن تبیین می شود و نه مفاهیم ماوراء طبیعت. بلایای طبیعی دیگر با موضوعاتی مانند امتحان، بلا، خواست خداوند و... قرین نمی شود.

نسبت انسان و جامعه

دکتر رفیعی بیان کرد: رویکرد لیبرالیستی اصالت را به فرد می دهد و رویکرد سوسیالیستی اصالت را به جامعه می دهد. در رویکرد نخست برای جامعه به عنوان هویت جدید و ممتاز اصالتی قائل نمی شود بلکه جامعه را مجموعه ای از افراد می داند. در این نوع رویکرد فردگرا که پرچم انقلاب فرانسه گشت، مفاهیمی مانند منافع جامعه و عدالت معنا ندارد و اگر از عدالت نام برده می شود به معنای حقوق و آزادی فرد است.

علوم اجتماعی (انسانی) وظیفه دارد تا این انسان دچار فردیت شده را توضیح دهد. فاعل شناسا (سوژه) و هم موضوع شناسایی (ابژه) بشر غربی با تعریف فوق است.

وی تصریح کرد: بعد از جنگ جهانی دوم و آغاز استقلال کشورهای مستعمره، الگوی توسعه به کشورهای جهان سوم از سوی غرب ارائه می شود. این الگوی توسعه در غرب تهیه و تدوین شده و برای اجرا به کشورهای جهان سوم ارائه می گردد. وقتی که از توسعه سیاسی در کشورهای جهان سوم صحبت می شود بیشترین زیرساخت لازم برای آنرا توسعه اقتصادی عنوان می کنند. البته اکنون معیارهای انسانی تری وارد الگوی توسعه شده است.

رفیعی آتانی تصریح کرد: به عنوان مثال الگوی توسعه «آمارتیاسن» که مبنای رتبه بندی کشورها توسط سازمان ملل است اما باز روح حاکم این شاخص های توسعه دارای مبانی اقتصادی است. این شاخص های بیشتر بر میزان توسعه دانش استوار است که این دانش نه در جهات تعالی بشر بلکه در جهات کسب منافع اقتصادی از دانش است.